

IZVJEŠTAJ
o pregovorima između delegacija Crne Gore i Republike Azerbejdžan u vezi sa
zaključivanjem
Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan
o penzijskog osiguranja

Crna Gora i Republika Azerbejdžan njeguju prijateljske i partnerske odnose, zasnovane na međusobnom uvažavanju i kontinuiranom političkom dijalogu na visokom nivou. Saradnja između dvije države razvija se u brojnim oblastima od zajedničkog interesa, a posebnu važnost dobija oblast socijalne politike, koja direktno utiče na kvalitet života građana. Odnosi Crne Gore i Republike Azerbejdžan dodatno su unaprijeđeni kroz saradnju u okviru multilateralnih foruma, a jačanje normativno-pravnog okvira predstavlja jedan od prioriteta obje države.

U tom kontekstu, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 4. septembra 2025. godine utvrdila Osnovu i sastav delegacije Crne Gore za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o socijalnom osiguranju. Tokom prvog kruga pregovora delegacije obje države saglasile su se da, imajući u vidu da se pregovorima obuhvata isključivo oblast penzijskog osiguranja, a ne sve grane socijalnog osiguranja, naziv dokumenta bude usklađen sa njegovim sadržajem. Shodno tome, dogovoreno je da se pregovori i sam dokument vode pod nazivom Sporazum o penzijskom osiguranju, umjesto prethodno planiranog naziva koji je obuhvatao širu oblast socijalnog osiguranja.

Prvi krug pregovora održan je u Bakuu 9. i 10. septembra 2025. godine. Tokom ovog kruga delegacije su razmatrale i usaglašavale ključne materijalne odredbe Sporazuma, uključujući pitanja primjene zakonodavstva, jednakog tretmana, sabiranja perioda osiguranja i prava na penziju u prekograničnim situacijama.

Drugi krug pregovora održan je u Podgorici od 17. do 19. novembra 2025. godine. U ovom krugu finalizovane su preostale odredbe Sporazuma koje nijesu bile usaglašene tokom prvog sastanka. Pored toga, delegacije su usaglasile tekst Administrativnog sporazuma između Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije Crne Gore i Ministarstva rada i socijalne zaštite stanovništva Republike Azerbejdžan o sprovođenju sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o penzijskom osiguranju, koji detaljno uređuje postupke primjene Sporazuma, odnosno oblike administrativne saradnje, tehničke procedure, obrasce, rokove i sistem razmjene podataka između nadležnih organa dvije države.

Zaključenjem ovog Sporazuma uspostaviće se sveobuhvatan pravni okvir koji uređuje međusobna prava i obaveze iz oblasti penzijskog osiguranja između Crne Gore i Republike Azerbejdžan.

Sporazum omogućava:

- jednak tretman državljana i osiguranika obje države u ostvarivanju prava iz penzijskog osiguranja,

- sabiranje perioda osiguranja ostvarenih u obje države radi sticanja prava na penziju,
- određivanje nadležnog zakonodavstva u situacijama kada su elementi osiguranja povezani s više država,
- prenos i očuvanje stečenih prava u slučaju promjene prebivališta,
- efikasnu administrativnu saradnju i pravnu pomoć između nadležnih institucija,
- isplatu penzija, bez obzira na mjesto prebivališta korisnika.

Administrativni sporazum predstavlja operativni dokument koji razrađuje tehničke i proceduralne aspekte primjene Sporazuma, čime se obezbjeđuje njegovo dosljedno, efikasno i pravovremeno sprovođenje.

Zaključenjem ovih sporazuma stvaraju se uslovi za nesmetano ostvarivanje prava iz penzijskog osiguranja za sve građane Crne Gore i Republike Azerbejdžan koji su realizovali radni angažman i periode osiguranja u obje države, čime se unapređuje pravna sigurnost i jača socijalna i institucionalna povezanost dvije države.

Predstoji potpisivanje Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o penzijskom osiguranju, kao i pratećeg Administrativnog sporazuma.

SPORAZUM
IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE REPUBLIKE AZERBEJDŽAN
U OBLASTI PENZIJSKOG OSIGURANJA

Vlada Crne Gore i Vlada Republike Azerbejdžan, u daljem tekstu: „ugovorne strane“, u želji da urede i razviju međusobne odnose u oblasti penzijskog osiguranja dogovorile su se sljedeće:

Dio I

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Definicije

1. U ovom sporazumu izrazi imaju sljedeće značenje:

1) **„državljanin“**

- u odnosu na Crnu Goru, lice koje je državljanin Crne Gore u skladu sa njenim pravnim propisima,
- u odnosu na Republiku Azerbejdžan, lice koje je državljanin Republike Azerbejdžan u skladu sa njenim pravnim propisima;

2) **„pravni propisi“**

zakoni i drugi pravni propisi država ugovornih strana kojima se uređuju oblasti navedene u članu 2 ovog sporazuma;

3) **„nadležni organ“**

organ nadležan za oblasti regulisane pravnim propisima iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;

- u odnosu na Crnu Goru - Ministarstvo socijalnog stranja, brige o porodici i demografije,
- u odnosu na Republiku Azerbejdžan - Ministarstvo rada i socijalne zaštite stanovništva Republike Azerbejdžan;

4) **„nadležni nosilac“**

odjeljenje, institucija ili organ nadležan za sprovođenje pravnih propisa države ugovorne strane iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma;

5) **„osiguranik“**

lice koje ima status osiguranika prema pravnim propisima država ugovornih strana;

6) **„period osiguranja“**

period koji se kao takvav priznaje u skladu sa pravnim propisima država ugovornih strana;

- 7) **„penzija“**
novčana davanja navedena u članu 2 ovog sporazuma, određena prema pravnim propisima država ugovornih strana;
- 8) **„najniža penzija“**
penzija definisana kao najniža penzija u skladu sa pravnim propisima država ugovornih strana;
- 9) **„penzijski kapital“**
iznos definisan kao penzijski kapital u skladu sa pravnim propisima Republike Azerbejdžan;
- 10) **„prebivalište“**
mjesto u kojem lice stalno boravi u skladu sa pravnim propisima država ugovornih strana;
- 11) **„član porodice“**
lice određeno kao član porodice ili koje se takvim smatra prema pravnim propisima država ugovornih strana;
- 12) **„lični podaci“**
svaka informacija koja omogućava direktno ili indirektno utvrđivanje identiteta lica (subjekta ličnih podataka);

2. Ostali pojmovi korišćeni u ovom sporazumu imaju značenje koje im pripada u skladu sa pravnim propisima država ugovornih strana.

Član 2

Područje primjene

1. Ovaj sporazum se odnosi na pravne propise u oblasti penzijskog osiguranja država ugovornih strana:

u odnosu na Crnu Goru:

- na starosne, invalidske i porodične penzije;

u odnosu na Republiku Azerbejdžan:

- na starosne, invalidske i porodične penzije.

2. Ovaj sporazum se primjenjuje i na odnose uređene pravnim propisima država ugovornih strana u pogledu plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje radi obezbjeđenja isplata navedenih u stavu 1 ovog člana.

3. Ukoliko nije drugačije određeno stavom 4 ovog člana, ovaj sporazum se primjenjuje i na odnose uređene pravnim propisima koji mijenjaju ili dopunjuju odredbe st. 1 i 2 ovog člana.

4. Ukoliko se ugovorne strane ne dogovore drugačije, ovaj sporazum se ne primjenjuje na odnose uređene pravnim propisima koji mijenjaju ili dopunjuju slučajeve navedene

u stavu 1 ovog člana u smislu proširenja kruga obuhvaćenih lica ili uvođenja novih vrsta penzijskog osiguranja.

Član 3

Lica na koja se sporazum primjenjuje

Ukoliko nije drugačije određeno, ovaj sporazum se primjenjuje na državljane država ugovornih strana na koje se primjenjuju ili su se primjenjivali pravni propisi jedne ili obje ugovorne strane, kao i na članove njihovih porodica, u vezi sa penzijama iz člana 2 ovog sporazuma.

Član 4

Jednak tretman

Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije određeno, prilikom primjene pravnih propisa države jedne ugovorne strane, državljani države druge ugovorne strane uživaju ista prava i imaju iste obaveze kao državljani države prve ugovorne strane.

Član 5

Isplata penzija

1. Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije određeno, penzije koje su odobrene i isplaćuju se ne mogu biti umanjene, obustavljene ili ukinute zbog toga što korisnik ima prebivalište na teritoriji države druge ugovorne strane ili na teritoriji treće države sa kojom ugovorna strana koja isplaćuje penziju ima zaključen međunarodni sporazum o socijalnom osiguranju (penzijskom osiguranju).

2. Penzije se isplaćuju na teritoriji države ugovorne strane koja ih je odobrila ili se mogu prenijeti na teritoriju države druge ugovorne strane na osnovu zahtjeva korisnika.

3. Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na:

- u odnosu na Crnu Goru, najnižu penziju;
- u odnosu na Republiku Azerbejdžan, dodatak na penziju iz osiguranja za godine rada kao i razliku između iznosa priznate penzije i iznosa najniže penzije ukoliko je iznos priznate penzije manji od iznosa najniže penzije.

Član 6

Izjednačavanje činjenica

Događaji koji, u skladu sa pravnim propisima države ugovorne strane koja isplaćuje penziju, utiču na ostvarivanje prava na penziju, privremenu obustavu ili promjenu iznosa penzije, a koji su nastali na teritoriji države druge ugovorne strane, uzimaju se u obzir kao da su nastali na teritoriji države koja isplaćuje penziju.

Dio II

ODREDBE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Član 7

Pravni propisi koji se primjenjuju

Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije određeno, osiguranici na koje se ovaj sporazum odnosi, podliježu pravnim propisima one države ugovorne strane na čijoj teritoriji su zaposleni ili obavljaju samostalnu djelatnost.

Član 8

Posebne odredbe o pravnim propisima koji se primjenjuju

1. Na osiguranike zaposlene na teritoriji države jedne ugovorne strane i koje poslodavac uputi na rad na teritoriju države druge ugovorne strane primjenjuju se pravni propisi države ugovorne strane iz koje su upućeni, pod uslovom da period upućivanja ne traje duže od dvije (2) godine. Uz saglasnost nadležnih organa država ugovornih strana u pojedinačnom slučaju, period primjene pravnih propisa države ugovorne strane koja upućuje može biti produžen najviše za jednu (1) godinu.
2. Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na osiguranike koji obavljaju samostalnu djelatnost.
3. Na zaposlene u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima država ugovornih strana, kao i na zaposlene u svojstvu privatne kućne posluge kod članova ovih diplomatskih misija ili konzularnih predstavništava, primjenjuju se odredbe Bečke konvencije o diplomatskim odnosima od 18. aprila 1961. godine i Bečke konvencije o konzularnim odnosima od 24. aprila 1963. godine.
4. Na putujuće osoblje transportnih preduzeća koja obavljaju međunarodni prevoz na teritoriji obje države ugovorne strane primjenjuju se pravni propisi one države ugovorne strane na čijoj teritoriji je poslodavac registrovan.
5. Na članove posade plovila primjenjuju se pravni propisi one države ugovorne strane pod čijom je zastavom plovilo.
6. Na lica zaposlena na poslovima utovara, istovara ili popravke plovila primjenjuju se pravni propisi države ugovorne strane na čijoj se teritoriji luka nalazi.

Dio III

ODREDBE O PENZIJAMA

Član 9

Utvrđivanje prava na penziju

1. Ako ovim sporazumom nije drugačije određeno, svaka ugovorna strana priznaje pravo na penziju u skladu sa pravnim propisima koje primjenjuje, i to:
 - u odnosu na Crnu Goru, na osnovu perioda osiguranja ostvarenog na njenoj teritoriji;

- u odnosu na Republiku Azerbejdžan, na osnovu perioda osiguranja ili penzijskog kapitala.

2. Obračun i provjera perioda osiguranja, odnosno penzijskog kapitala, vrše se u skladu sa pravnim propisima države ugovorne strane koja priznaje pravo na penziju.

3. Ukoliko period osiguranja, odnosno penzijski kapital (u odnosu na Republiku Azerbejdžan), ostvaren u skladu sa pravnim propisima jedne ugovorne strane, nije dovoljan za sticanje prava na penziju, nadležni nosilac te ugovorne strane uzima u obzir i period osiguranja ostvaren prema pravnim propisima druge ugovorne strane, kao i period osiguranja ostvaren prema pravnim propisima treće države sa kojom ta ugovorna strana ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju (penzijskom osiguranju), koji predviđa sabiranje perioda osiguranja. Ako pravo na penziju nastane na osnovu sabiranja perioda osiguranja, nadležni nosilac svake države ugovorne strane određuje iznos penzije srazmjerno periodu osiguranja ostvarenog na njenoj teritoriji, u skladu sa njenim pravnim propisima.

4. Pri utvrđivanju prava na penziju u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, periodi osiguranja koji se preklapaju ne sabiraju se.

5. Pri utvrđivanju prava na penziju prema pravnim propisima jedne ugovorne strane u vezi sa radom u određenoj profesiji, zanimanju, pod posebnim uslovima rada ili u određenim organizacijama, ekvivalentni periodi rada ostvareni na teritoriji druge ugovorne strane ne smatraju se periodima istovjetnog rada na teritoriji prve ugovorne strane, već se uzimaju kao periodi osiguranja navršeni po opštim propisima.

6. Ukoliko period osiguranja ostvaren u skladu sa pravnim propisima jedne ugovorne strane iznosi manje od dvanaest (12) mjeseci ili je iznos penzijskog kapitala (u odnosu na Republiku Azerbejdžan) manji od vrijednosti koja odgovara vrijednosti jedne godine perioda osiguranja u skladu sa pravnim propisima te ugovorne strane i zbog toga ne omogućava sticanje prava na penziju, nadležni nosilac te ugovorne strane ne priznaje pravo na penziju.

7. Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije određeno, ostvarivanje i isplata penzije u skladu sa pravnim propisima jedne ugovorne strane ne utiču na pravo osiguranika da, u skladu sa pravnim propisima druge ugovorne strane, ostvari i prima penziju iz člana 2 ovog sporazuma, u skladu sa njenim pravnim propisima.

Član 10

Obračun penzije

1. Nadležni nosilac ugovorne strane obračunava iznos penzije:

a) - u odnosu na Crnu Goru - na osnovu perioda osiguranja,

- u odnosu na Republiku Azerbejdžan - na osnovu perioda osiguranja ili penzijskog kapitala,

navršenog prema njenim pravnim propisima na njenoj teritoriji, ukoliko su uslovi za ostvarivanje prava na penziju ispunjeni isključivo prema tim pravnim propisima;

b) srazmjerno uzimajući u obzir odnos dužine perioda osiguranja navršenih prema svojim pravnim propisima, na svojoj teritoriji, i ukupno sabranih perioda osiguranja,

i u tom slučaju:

- nadležni nosilac obračunava teoretski iznos penzije koji bi pripadao da su svi periodi osiguranja bili navršeni u skladu sa njegovim pravnim propisima, i
- zatim, na osnovu teoretskog iznosa obračunatog u skladu sa prethodnom alinejom, utvrđuje visinu penzije koja se isplaćuje na osnovu odnosa između dužine perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje primenjuje i ukupne dužine perioda osiguranja.

2. Prilikom obračuna iznosa penzije, nadležni nosilac države ugovorne strane uzima u obzir samo prihode ili doprinose za periode osiguranja navršene na teritoriji njegove države i prema pravnim propisima koje primenjuje.

Dio IV

SARADNJA UGOVORNIH STRANA

Član 11

Administrativni sporazum

1. Nadležni organi država ugovornih strana zaključuju Administrativni sporazum radi sprovođenja ovog sporazuma.
2. Nadležni nosioci država ugovornih strana određuju se u Administrativnom sporazumu iz stava 1 ovog člana.

Član 12

Razmjena informacija i uzajamna pomoć

1. Nadležni organi i nadležni nosioci država ugovornih strana, u okviru svojih nadležnosti, neposredno sarađuju u svim pitanjima koja se odnose na sprovođenje ovog sporazuma i pružaju uzajamnu pomoć u njegovoj primjeni.
2. Nadležni organi država ugovornih strana međusobno se obavještavaju o svim izmjenama pravnih propisa u oblasti penzijskog osiguranja koje su značajne za primjenu ovog sporazuma.
3. U primjeni ovog sporazuma, nadležni organi i nadležni nosioci država ugovornih strana mogu da vrše prepisku međusobno, kao i sa drugim licima, bez obzira na mjesto prebivališta, na službenom jeziku bilo koje ugovorne strane ili na engleskom jeziku.
4. Dokumenti i/ili zahtjevi neophodni za primjenu ovog sporazuma, uključujući priznavanje, obračun i isplatu penzije, prihvataju se radi postupanja bez prevoda. Ukoliko je prevod potreban, prevod dokumenta i/ili zahtjeva obezbjeđuje nadležni nosilac države ugovorne strane kojoj je dokument potreban. Ova odredba se ne primjenjuje na dokumenta koja osiguranik ili njegov zastupnik podnese nadležnim organima i nadležnim nosiocima.

Član 13

Ljekarski pregled i/ili ponovni pregled

1. Odluke o uzroku, stepenu i trajanju invaliditeta donosi nadležni nosilac ugovorne strane koja priznaje pravo na penziju.
2. Ljekarski pregled i ponovni pregled radi utvrđivanja uzroka, stepena i trajanja invaliditeta sprovodi se u mjestu prebivališta lica. Pri tome se uzimaju u obzir uvjerenja i medicinska mišljenja koja su izdala nadležna tijela druge ugovorne strane.

Član 14

Oslobađanje od plaćanja taksi i ovjera dokumenata

1. Ako pravni propisi jedne ugovorne strane predviđaju da se dokumenta koja se podnose nadležnom organu ili nadležnom nosiocu te ugovorne strane oslobađaju u cjelosti ili djelimično od taksi i naknada, isto oslobađanje primjenjuje se i na odgovarajuća dokumenta koja se podnose nadležnom organu ili nadležnom nosiocu druge ugovorne strane, radi primjene ovog sporazuma.
2. Kopije dokumenata ovjerene od strane nadležnog nosioca jedne ugovorne strane prihvataju se kao vjerodostojne kopije izdate od strane nadležnog nosioca druge ugovorne strane, bez potrebe za dodatnom ovjerom.

Član 15

Podnošenje zahtjeva za penziju

1. Zahtjev za priznavanje prava na penziju podnijet nadležnom nosiocu jedne ugovorne strane smatra se istovremeno i zahtjevom podnijetim u skladu sa pravnim propisima druge ugovorne strane, ukoliko podnosilac zahtjeva:
 - a) zatraži da se isti smatra zahtjevom prema pravnim propisima druge ugovorne strane, ili
 - b) dostavi podatke iz kojih proizilazi da su njegovi periodi osiguranja i/ili penzijski kapital (u odnosu na Republiku Azerbejdžan), ostvareni prema pravnim propisima druge ugovorne strane.
2. Podnosilac zahtjeva može zatražiti da se zahtjev za priznavanje, ponovni obračun, prelazak s jedne vrste penzije na drugu i isplatu penzije, podnijet nadležnom nosiocu jedne ugovorne strane, ne smatra zahtjevom prema pravnim propisima druge ugovorne strane, ili da proizvodi dejstvo od drugog datuma u toj državi, u skladu sa ograničenjima i uslovima utvrđenim njenim pravnim propisima.
3. Vrijeme potrebno za dostavljanje zahtjeva, prijava i dokumenata između nadležnih organa i nadležnih nosilaca država ugovornih strana, potrebnih za sprovođenje ovog sporazuma, ne uračunava se u rokove za razmatranja zahtjeva, prijava i dokumenata, niti u rokove za donošenje odluke o priznavanju, ponovnom obračunu ili isplati penzije, odnosno u rok za donošenje odluke o odbijanju zahtjeva, u skladu sa pravnim propisima država ugovornih strana.

Član 16

Žalbe

Pisana žalba protiv odluke koju je donio nadležni nosilac jedne ugovorne strane može se podnijeti nadležnom nosiocu bilo koje ugovorne strane. Žalba se razmatra u skladu sa postupkom i pravnim propisima države ugovorne strane čija se odluku osporava.

Član 17

Dostavljanje zahtjeva, obavještenja i žalbi

1. U slučajevima na koje se primjenjuju odredbe čl. 15 i 16 ovog sporazuma, nadležni organ ili nosilac kod kojeg je podniet zahtjev, obavještenje ili žalba označava datum prijema na dokumentu i dostavlja ga nadležnom organu ili nadležnom nosiocu druge ugovorne strane u roku od deset (10) radnih dana
2. Zahtjevi, obavještenja ili žalbe koji su, u skladu sa pravnim propisima jedne ugovorne strane, trebali biti podneseni nadležnom nosiocu te ugovorne strane u određenom roku, a podneseni su nadležnom nosiocu druge ugovorne strane u istom roku, smatraju se blagovremeno podnesenim.

Član 18

Transfer penzija

Postupci za isplatu penzija propisuju se Administrativnim sporazumom iz člana 11 stav 1 ovog sporazuma.

Član 19

Preplaćeni iznos

1. Nadležni nosilac jedne ugovorne strane koji je isplatio penziju, priznatu u skladu sa pravnim propisima iz člana 2 stav 1 ovog sporazuma, u iznosu većem od priznatog i obustavio njenu isplatu, može zatražiti od nadležnog nosioca druge ugovorne strane da odbije preplaćeni iznos od penzije koju isplaćuje istom licu, na način i u iznosu utvrđenim u skladu sa pravnim propisima koje primjenjuje.
2. Nadležni nosilac koji je zaprimio zahtjev iz stava 1 ovog člana odbija preplaćeni iznos u korist ugovorne strane koja je podnijela zahtjev, u iznosu utvrđenom u skladu sa pravnim propisima ugovorne strane na koju se zahtjev odnosi, prilikom isplate penzije ili obavještava drugu ugovornu stranu o nemogućnosti izvršenja zahtjeva, uz navođenje razloga neizvršenja.
3. Postupak za povraćaj zadržanih iznosa utvrđuje se Administrativnim sporazumom iz člana 11 stav 1 ovog sporazuma.

Član 20

Zaštita podataka

1. U skladu sa odredbama ovog člana, a na zahtjev osiguranika, nadležni nosioci država ugovornih strana imaju pravo da obrađuju njegove lične podatke isključivo u svrhu primjene ovog sporazuma.

2. Prilikom prenosa ličnih podataka u skladu sa stavom 1 ovog člana, nadležni nosilac države ugovorne strane koja podatke dostavlja postupa u skladu sa svojim pravnim propisima o zaštiti ličnih podataka.

3. Nadležni nosilac države ugovorne strane koji primi lične podatke obavezan je da ih obrađuje i čuva u skladu sa svojim pravnim propisima o zaštiti ličnih podataka, te da ih koristi isključivo u svrhu primjene ovog sporazuma.

4. Lični podaci iz ovog člana smatraju se povjerljivim i koriste se isključivo u svrhu utvrđivanja prava na penziju u skladu sa ovim sporazumom. Razmjena ličnih podataka, na osnovu zahtjeva za informaciju, vrši se isključivo između nadležnih organa ili nadležnih nosilaca država ugovornih strana i ti podaci ne mogu biti dostavljeni trećim licima.

5. Ugovorne strane preduzimaju sve potrebne pravne, institucionalne i tehničke mjere radi zaštite ličnih podataka koji se razmjenjuju na osnovu ovog sporazumu, kako bi se spriječila neovlašćena ili slučajna upotreba, uništenje, gubitak, izmjena, blokiranje, kopiranje, otkrivanje, distribucija ili bilo koji drugi oblik neovlašćene i nezakonite obrade.

Član 21

Rješavanje sporova

Sporovi koji nastanu u vezi sa primjenom ovog sporazuma rješavaju se pregovorima i konsultacijama između ugovornih strana.

Dio V

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22

Prelazne odredbe

1. Pravo na penziju u skladu sa ovim sporazumom ostvaruje se od datuma njegovog stupanja na snagu.

2. Prilikom utvrđivanja prava na penziju u skladu sa odredbama ovog sporazuma, u obzir se uzima period osiguranja i/ili penzijski kapital (u odnosu na Republiku Azerbejdžan) navršen prije stupanja na snagu ovog sporazuma.

3. Ovaj sporazum se primjenjuje i na osigurane slučajeve nastale prije njegovog stupanja na snagu, u skladu sa odredbama stava 1 ovog člana.

Član 23

Preispitivanje penzija

Penzije priznate prije stupanja na snagu ovog sporazuma mogu se preispitati počev od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je korisnik podnio zahtjev za preispitivanje, u skladu sa odredbama ovog sporazuma. Odluka donesena po zahtjevu za preispitivanje smatra se konačnom.

Član 24

Izmjene i dopune

1. Izmjene i dopune ovog sporazuma mogu se vršiti na osnovu uzajamne saglasnosti ugovornih strana, u formi protokola koji čini njegov sastavni dio i stupa na snagu u skladu sa postupcima utvrđenim u članu 25 ovog sporazuma.
2. U slučaju promjene nadležnog organa ili nadležnog nosioca jedne od ugovornih strana ili njihovog imena, ugovorne strane će se međusobno obavijestiti diplomatskim putem.

Član 25

Stupanje na snagu, važenje i otkazivanje sporazuma

1. Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.
2. Ovaj sporazum stupa na snagu danom prijema posljednjeg pisanog obavještenja kojim se, diplomatskim putem, ugovorne strane međusobno obavještavaju o okončanju odgovarajućih unutrašnjih procedura neophodnih za njegovo stupanje na snagu.
3. Svaka ugovorna strana može otkazati ovaj sporazum pisanim obavještenjem dostavljenim diplomatskim putem drugoj ugovornoj strani. Sporazum prestaje da važi godinu dana od dana prijema takvog obavještenja.
4. Prestanak važenja ovog sporazuma ne utiče na prava koja su državljani država ugovornih strana stekli tokom njegove primjene. Do dana prestanka važenja sporazuma, zahtjevi i žalbe državljana država ugovornih strana u vezi s ostvarivanjem prava na penziju razmatraju se u skladu s njegovim odredbama.

Sačinjeno u _____, _____ 202_. godine u po dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom, azerbejdžanskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja u tumačenju, prednost ima tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Crne Gore

Za Vladu Republike Azerbejdžan

ADMINISTRATIVNI SPORAZUM
IZMEĐU MINISTARSTVA SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I
DEMOGRAFIJE CRNE GORE I MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE
STANOVNIŠTVA REPUBLIKE AZERBEJDŽAN

O

SPROVOĐENJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE
REPUBLIKE AZERBEJDŽAN O PENZIJSKOM OSIGURANJU

Na osnovu člana 11 stav 1 Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o penzijskom osiguranju, potpisanog u _____ dana _____, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i Ministarstvo rada i socijalne zaštite stanovništva Republike Azerbejdžan, u daljem tekstu "strane" dogovorili su sljedeće:

DIO I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Definicije pojmova

U cilju primjene ovog sporazuma:

- "Sporazum" znači "Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan o penzijskom osiguranju";
- "Administrativni sporazum" znači ovaj Administrativni sporazum za primjenu Sporazuma o penzijskom osiguranju.

Član 2
Saradnja nadležnih organa

(1) U primjeni Sporazuma i Administrativnog sporazuma nadležni organi će sarađivati i pružati uzajamnu pravnu i administrativnu pomoć, uz mogućnost neposrednog obraćanja nadležnim nosiocima, zainteresovanim licima ili njihovim punomoćnicima.

(2) Nadležni organi država ugovornica će, radi izvršavanja obaveza iz Sporazuma i Administrativnog sporazuma, utvrditi odgovarajuće obrasce na službenim jezicima država ugovornih strana i na engleskom jeziku (u daljem tekstu „trojezični obrasci“).

(3) Nadležni organi mogu zaključiti sporazum o elektronskoj razmjeni podataka kada za to budu ispunjeni odgovarajući tehnički uslovi u državama ugovornih strana.

Član 3

Nadležni nosioci

(1) Nadležni nosioci su:

U Crnoj Gori:

- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.

U Republici Azerbejdžan:

- Državni fond za socijalnu zaštitu pri Ministarstvu rada i socijalne zaštite stanovništva – za socijalno osiguranje i penzije;
- Državna agencija za medicinsko-socijalnu procjenu i rehabilitaciju pri Ministarstvu rada i socijalne zaštite stanovništva – za procjenu invaliditeta.

(2) U cilju sprovođenja Sporazuma i Administrativnog sporazuma, nadležni nosioci će međusobno sarađivati i pružati uzajamnu pravnu i administrativnu pomoć.

DIO II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Član 4

Primjena člana 8 Sporazuma

(1) Radi primjene člana 8 Sporazuma, nadležni nosilac države ugovorne strane čiji se pravni propisi primenjuju izdaje potvrdu na trojezičnom obrascu, kojom se potvrđuje da osigurano lice ostaje obuhvaćeno zakonodavstvom te države tokom određenog perioda.

(2) Obrazac iz stava 1 ovog člana, na zahtjev osiguranog lica, zaposlenog ili lica koje obavlja samostalnu djelatnost, izdaje:

U odnosu na Crnu Goru:

- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore

U odnosu na Republiku Azerbejdžan:

- Državni Fond za socijalnu zaštitu pri Ministarstvu rada i socijalne zaštite stanovništva;

(3) U slučaju produženja zaposlenja nakon isteka početnog perioda od dvije (2) godine, na još jednu (1) godinu, poslodavac i zaposleni, odnosno lice koje obavlja samostalnu djelatnost, podnijeće zajednički zahtjev nadležnom organu države ugovornice čiji se pravni propisi nastavljaju primjenjuju. U tom slučaju, nadležni organ ili nadležni nosilac te države ugovornice tražiće saglasnost nadležnog organa druge države ugovornice. Nakon prijema saglasnosti, nadležni nosilac države čiji se pravni

propisi nastavljaju primjenjivati evidentira odobrenje produženja sa naznačenjem roka, broja i datuma, u skladu sa svojim pravnim propisima, i dostavlja kopiju nadležnom nosiocu druge države ugovornice.

DIO III

POSEBNE ODREDBE

Član 5

Podnošenje zahtjeva

(1) Nadležni nosilac države jedne ugovorne strane, koji primi zahtjev za penziju (za priznavanje, ponovni obračun ili isplatu penzije) prema pravnim propisima države druge ugovorne strane, zatražiće od podnosioca zahtjeva da dostavi raspoloživu dokumentaciju potrebnu za obradu zahtjeva. Dokumentacija naročito obuhvata podatke o periodima, vrsti i mjestu zaposlenja ili obavljanja djelatnosti, kao i podatke o poslodavcu ili licu koje obavlja djelatnost.

(2) Nadležni nosilac države jedne ugovorne strane, koji primi zahtjev za penziju, prosljediće isti nadležnom nosiocu države druge ugovorne strane u roku od deset (10) radnih dana, uz navođenje datum prijema zahtjeva.

Član 6

Obrada zahtjeva i pokretanje postupka

(1) Nadležni nosioci država ugovornih strana međusobno će se obavještavati o svakom zahtjevu za penziju (za priznavanje, ponovni obračun i isplatu penzije), kao i o svim činjenicama značajnim za ostvarivanje prava i utvrđivanje visine penzije, koristeći propisane trojezične obrasce umjesto originalne dokumentacije.

(2) Nadležni nosilac države jedne ugovorne strane kome je podniet zahtjev za penziju potvrdiće nosiocu države druge ugovorne strane, na utvrđenim trojezičnim obrazcima, periode osiguranja koji se uzimaju u obzir prema njegovim pravnim propisima.

3) Nadležni nosilac države ugovorne strane u mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva dostaviće, na trojezičnom obrascu, rezultate vještačenja za utvrđivanje radne sposobnosti.

Član 7

Obavještenje o završetku postupka za utvrđivanje prava na penziju

Nadležni nosioci država ugovornih strana međusobno će se, na propisanom trojezičnom obrascu, obavještavati o svojim odlukama o priznavanju ili odbijanju zahtjeva, u skladu sa poglavljem III Sporazuma. Obavještenje naročito sadrži:

1. u slučaju priznavanja prava na penziju-vrstu penzije i datum početak isplate;
2. u slučaju odbijanja-razlog odbijanja zahtjeva.

Član 8

Obavještenja

1) Nadležni nosioci država ugovornih strana obavještavaju podnosiocima zahtjeva o odlukama o priznavanju (obračunu) penzije, prelasku s jedne na drugu vrstu penzije ili odbijanju zahtjeva, kao i o postupku i roku za žalbu na odluku, u skladu sa zakonodavstvom država ugovornih strana. Potvrde o visini penzije biće izdate licima kojima je penzija priznata u skladu sa Sporazumom, na osnovu pisanog zahtjeva.

2) Nadležni nosioci država ugovornih strana mogu međusobno zahtijevati izmjenu iznosa penzije, obustavu isplate penzije, ukidanje priznatog prava, ili potvrđivanje činjenica i okolnosti značajnim za nastavak korišćenja prava, kao i dostavljanje potrebne dokumentacije i informacija. Razmatranje ovih zahtjeva vrši se bez naknade.

3) Nadležni nosioci država ugovornih strana međusobno se obavještavaju o svim okolnostima značajnim za priznavanje, promjenu ili obustavu isplate penzije, uključujući:

- a) utvrđivanje prava na penziju;
- b) prestanak prava ili privremenu obustavu isplate penzije;
- c) promjene u periodima osiguranja, uključujući redovno školovanje i vojnu službu, uz potvrdu novih perioda;
- d) početak zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti osiguranog lica;
- e) promjene bračnog statusu udovice ili udovca;
- f) promjena mjesta prebivališta korisnika penzije sa teritoriju države jedne ugovorne strane na teritoriju države druge ugovorne strane ili treće države;
- g) završetak školovanja djeteta;
- h) smrt korisnika prava;
- i) promjena državljanstva korisnika penzije.

Član 9

Isplata penzija

(1) Nadležni nosioci država ugovornica će penzije isplaćivati direktno korisnicima, u skladu sa pravnim propisima koje primenjuju.

(2) Nadležni nosilac države jedne ugovorne strane isplaćivaće penzije polugodišnje korisnicima koji imaju prebivalište na teritoriji države druge ugovorne strane.

(3) Korisnik penzije koji prima penziju od jedne ugovorne strane, a ima prebivalište na teritoriji države druge ugovorne strane, obavezan je nadležnom nosiocu koji isplaćuje penziju, dostaviti potvrdu o životu dva puta godišnje - u aprilu i oktobru. Potvrdu popunjava i potpisuje korisnik, a ovjerava nadležni nosilac države u kojoj korisnik penzije ima prebivalište.

(4) Korisnik penzije koji boravi na teritoriji treće države obavezan je nadležnom nosiocu koji isplaćuje penziju, dostaviti potvrdu o životu dva puta godišnje – u aprilu i oktobru. Potvrdu popunjava i potpisuje korisnik, a ovjerava ovlašćeno tijelo (diplomatsko predstavništvo, banka, notar itd.) te države, u skladu sa njenim pravnim propisima.

(5) Ukoliko korisnik ne dostavi potvrdu iz st. 3 i 4 ovog člana u predviđenom roku, isplata penzije će se obustaviti do dostavljanja potvrde, osim ako pravnim propisima države ugovorne strane nije drugačije propisano.

Član 10

Razmjena statističkih podataka

Nadležni nosioci će, do kraja juna tekuće godine, međusobno razmjeniti statističke podatke o broju korisnika po vrstama penzija, datumima isplate penzija i isplaćenim iznosima na teritoriji države druge ugovorne strane, za prethodnu godinu.

Član 11

Troškovi u vezi sa isplatama penzija

(1) U skladu sa Sporazumom, nadležni nosilac države jedne ugovorne strane vrši transfer penzija u evrima (EUR) ili američkim dolarima (USD) na teritoriju države druge ugovorne strane, a troškove transfera do uslužne banke (banci pošiljaoca snosi nadležni nosilac države ugovorne strane koji utvrđuje penziju.

(2) Troškovi transfera penzije od uslužne banke (banke pošiljaoca) do računa korisnika penzije padaju na teret korisnika.

(3) Isplate penzija na teritoriji države ugovorne strane koja priznaje pravo na penziju vrše se u nacionalnoj valuti te države.

Član 12

Preplaćeni iznosi

(1) Ako nadležni nosilac države ugovorne strane koji je isplatio i obustavio isplatu penzije u skladu sa članom 19 Sporazuma utvrdi da je penzija preplaćena, može se obratiti nadležnom nosiocu države druge ugovorne strane radi nadoknade. U zahtjevu, se naznačava preplaćeni iznos u valuti u kojoj je isplata izvršena.

(2) Ukoliko je moguće, nadoknadu preplaćenih iznosa vrše nadležni nosioci. U tom slučaju nadležni nosilac koji je izvršio preplatu može zatražiti od nadležnog nosioca države druge ugovorne strane da odbije preplaćeni iznos od penzije koju isplaćuje istom licu, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa pravnim propisima država ugovornih strana.

(3) Ako nadoknada ukupno preplaćenog iznosa nije moguća u skladu sa stavom 2 ovog člana, preostali iznos može se odbiti od naknadnih isplata članovima porodice korisnika (neisplaćene penzije, porodična penzija), pod uslovom da to nije u suprotnosti sa pravnim propisima ugovornih strana.

Član 13

Isplata neisplaćenih iznosa penzija za preminulo lice

(1) U slučaju smrti korisnika penzije, nadležni nosilac države jedne ugovorne strane, na čijoj teritoriji je korisnik preminuo, obavijestiće nadležnog nosioca države druge ugovorne strane, navodeći datum smrti korisnika penzije.

(2) Isplata neisplaćenih iznosa penzija usljed smrti korisnika izvršiće se na osnovu pisanog zahtjeva lica koje ima pravo na tu isplatu prema pravnim propisima države ugovorne strane čiji nadležni nosilac vrši isplatu penzije. Ukoliko podnosilac zahtjeva ima prebivalište na teritoriji države druge ugovorne strane, nadležni nosilac koji je primio zahtjev će isti, sa potrebnom dokumentacijom, proslijediti nadležnom nosiocu države ugovorne strane koja vrši isplatu penzije u roku od petnaest (15) radnih dana.

(3) Isplata neisplaćenih iznosa penzija licu iz stava 2 ovog člana vrši se na način predviđen članom 9 ovog Administrativnog sporazuma.

Član 14

Gubitak radne sposobnosti

Razmjena medicinske i druge dokumentacije na osnovu koje se utvrđuje stepen gubitka radne sposobnosti, stepen invaliditeta (procenat gubitka funkcija organizma) i procedure potrebne za utvrđivanje uzroka invaliditeta ili procjenu invaliditeta, sprovodiće nadležni nosioci iz člana 3 ovog Administrativnog sporazuma.

Član 15

Izmjene i dopune

(1) Ovaj Administrativni sporazum može se mijenjati i dopunjavati uzajamnom pisanom saglasnošću država ugovornica.

(2) Izmjene i dopune iz stava 1 ovog člana činiće sastavni dio ovog Administrativnog sporazuma.

Član 16

Stupanje na snagu i važenje

Ovaj Administrativni sporazum stupa na snagu istog dana kada i Sporazum i imaće isti rok važenja.

Potpisano u _____ dana _____ 202__, u po dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom, azerbejdžanskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja u tumačenju, prednost ima tekst na engleskom jeziku.

**Za Ministarstvo socijalnog staranja,
brige o porodici i demografije
Crne Gore**

**Za Ministarstvo rada i
socijalne zaštite stanovništva
Republike Azerbejdžan**